YOSHLARNING IJTIMOIY FAOLLIGINI RIVOJLANTIRISHDA RAQAMLI MEDIA TEXNOLOGIYALARINING O‘RNI

Akramov Alisher Azim o‘g‘li
Buxoro davlat texnika universiteti
“AKT” kafedrasi magistranti

Anotatsiya Ushbu maqolada yoshlarning ijtimoiy hayotida raqamli media texnologiyalarining tutgan o‘rni, ularning ijtimoiy faollikni oshirishdagi ta’siri, shuningdek, zamonaviy axborot-kommunikatsiya vositalari orqali yoshlar bilan samarali muloqot o‘rnatishning usullari tahlil qilinadi.
Maqolada raqamli media ilovalari asosida yoshlar faolligini oshirishning ahamiyati to‘g‘risida ma’lumotlar taqdim etilgan.
Kalit so‘zlar: yoshlar, media platformalar, raqamli texnologiyalar, ijtimoiy faollik, mobil ilovalar, axborot kommunikatsiya texnologiyalari.
Аннотация В статье анализируется роль цифровых медиатехнологий в социальной жизни молодежи, их влияние на повышение социальной активности, а также методы установления эффективной коммуникации с молодежью посредством современных информационно-коммуникационных средств.
Ключевые слова: молодежь, медиаплатформы, цифровые технологии, социальный активизм, мобильные приложения, информационно-коммуникационные технологии.
Abstract: This article analyzes the role of digital media technologies in the social life of young people, their impact on increasing social activity, as well as methods of establishing effective communication with young people through modern information and communication tools.
Keywords: Youth, media platforms, digital technologies, social activism, mobile applications, information and communication technologies.

Hozirgi kunda raqamli texnologiyalar jamiyatning barcha qatlamlariga chuqur kirib bormoqda. Ayniqsa, yoshlar orasida internet, mobil qurilmalar va media platformalar kundalik hayotning ajralmas qismiga aylangan. Shu munosabat bilan ularning ijtimoiy faolligi, jamoat hayotida ishtirok etishi va fuqarolik pozitsiyasini shakllantirishda media texnologiyalar muhim rol o‘ynaydi.
Bugungi kunda yoshlar raqamli muhitda yangiliklar bilan tanishadi, jamiyatdagi muammolarga munosabat bildiradi va turli tashabbuslarda ishtirok etadi. Bunday faollikni qo‘llab-quvvatlash va samarali boshqarish uchun maxsus raqamli media texnologiyalarni ishlab chiqish zarurati mavjud.

1. Raqamli media texnologiyalarining yoshlar hayotidagi o‘rni: Raqamli media texnologiyalar — bu internet, ijtimoiy tarmoqlar, mobil ilovalar, bloglar va

ISSN 3030-3907

podkastlar kabi vositalarni o‘z ichiga oladi. Ular yoshlarning fikr bildirish, axborot almashish, jamiyatdagi dolzarb masalalarda ishtirok etish imkoniyatlarini kengaytiradi.

Tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, 16-30 yosh oralig‘idagi foydalanuvchilarning 80% dan ortig‘i har kuni raqamli media vositalaridan foydalanadi. Ularning aksariyati ijtimoiy tarmoqlar orqali axborot oladi, tashabbuslarda ishtirok etadi yoki o‘z g‘oyalarini ilgari suradi.

2. Ijtimoiy faollikni oshirishda media platformalarning imkoniyatlari: media platformalar orqali, ijtimoiy loyihalar haqida xabardorlikni oshirish, ko‘ngillilik faoliyatlarini ommalashtirish, yoshlarning o‘z fikrini ochiq bildirishiga imkon yaratish, interaktiv muloqot platformalari orqali muammolarga yechim topish mumkin.

Bundan tashqari, raqamli texnologiyalar yordamida ijtimoiy so‘rovlar, elektron ovoz berish tizimlari, raqamli forumlar kabi vositalar yaratilib, yoshlarning ijtimoiy-huquqiy faolligi mustahkamlanmoqda.

3. Media ilova yaratishning texnologik asoslari: Yoshlar uchun ijtimoiy yo‘naltirilgan media ilova yaratish quyidagi texnologik bosqichlarni o‘z ichiga oladi:

- Talablarni aniqlash (yoshlar ehtiyojlarini o‘rganish)
- Arxitektura va dizayn (UX/UI)
- Interaktivlik (fikr bildirish, ovoz berish, sharhlash)
- Kontent boshqaruvi (axborot ishonchliligi va qiziqarliligi)
- Monitoring va tahlil (faollikni o‘lchash, foydalanuvchi tahlili)

Misol uchun, foydalanuvchilar o‘z hududidagi ijtimoiy tadbirlarda ishtirok etish, volontyorlik ro‘yxatidan o‘tish yoki ijtimoiy loyihalar uchun ovoz berish imkoniyatiga ega bo‘lishi mumkin.

Zamonaviy axborot-kommunikatsiya vositalari orqali yoshlar bilan samarali muloqot o‘rnatish bugungi kunda raqamli transformatsiya va axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining keng tarqalishiga olib keldi. Endilikda yoshlar orasida ommalashgan raqamli platformalar orqali samarali, interaktiv va barqaror muloqot olib borish zarurati dolzarb masalaga aylanmoqda. Quyida zamonaviy AKT vositalaridan foydalanib yoshlar bilan samarali muloqot

Ijtimoiy tarmoqlar orqali muloqot yoshlar orasida keng ommalashgan bo‘lib, ular orqali tezkor va emotsional aloqa o‘rnatish mumkin. Ijtimoiy tarmoqlarda jonli efirlar, interaktiv so‘rovnomalar, qisqa videoroliklar, “savol-javob” formatidagi kontentlar yordamida yoshlarning fikr-mulohazalari, tashabbuslari va e’tirozlari yig‘iladi. Maxsus yaratilgan mobil ilovalar yoshlar bilan tizimli va doimiy aloqa o‘rnatish imkonini beradi. Ilova orqali foydalanuvchi profili yuritilishi, faoliyat

ISSN 3030-3907

reytingi aniqlanishi, yangiliklar va takliflar yuborilishi mumkin. Bu jarayon yoshlarning o‘z ijtimoiy pozitsiyasini shakllantirishiga va rag‘batlantirilishiga xizmat qiladi.

Telegram, WhatsApp va Discord kabi messenjerlar kichik guruhlar va loyihaviy jamoalarda muloqot uchun qulay imkoniyat yaratadi. Telegram botlar yordamida avtomatik so‘rovnoma o‘tkazish, eslatmalar yuborish, topshiriqlar taqsimlash kabi funksiyalar yoshlar orasida tashkilotchilik va faollikni oshirishga katta yordam beradi. Yoshlar ko‘proq vizual va qisqa kontentni tez qabul qiladigan avlod sifatida tan olinadi. Shu sababli infografika, animatsiya, qisqa videorolik, podkast va interaktiv grafikalar orqali axborot yetkazish yanada samarali bo‘ladi. Yoshlar raqamli muloqotni 24/7 rejimida kutadi. Shu nuqtai nazardan, chatbotlar va sun’iy intellektga asoslangan virtual yordamchilar yordamida avtomatlashtirilgan maslahatlar, axborot va yo‘llanmalar taqdim etilishi yoshlar bilan uzluksiz va qulay muloqotni ta’minlaydi.

Xulosa o‘rnida shuni ta’kidlash mumkin-ki, ushbu maqolada ko‘rib chiqilgan

yoshlarning ijtimoiy faolligini oshirishda raqamli media texnologiyalari bugungi kunda juda ham muhim ahamiyatga ega hisoblanadi. Ular nafaqat axborot tarqatish, balki yoshlarni faol ishtirokchi sifatida shakllantirish vositasidir.

Shuning uchun media ilovalarni ishlab chiqishda texnologik yondashuv bilan birga, sotsiologik va psixologik omillar ham e’tiborga olinishi zarur. Bugungi globallashuv va raqamli transformatsiya sharoitida yoshlarning ijtimoiy faolligini oshirish zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalarisiz tasavvur etib bo‘lmaydi. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatdiki, ijtimoiy tarmoqlar, mobil ilovalar, messendjerlar, forumlar, multimedia kontent vositalari hamda sun’iy intellekt texnologiyalari yoshlar bilan samarali va barqaror muloqot o‘rnatishda muhim omil hisoblanadi.

Raqamli media texnologiyalari nafaqat yoshlarning axborot olish imkoniyatlarini kengaytiradi, balki ularni ijtimoiy muammolarga befarq bo‘lmagan faol ishtirokchilarga aylantiradi. Shu bilan birga, gamifikatsiya va interaktiv muloqot shakllari yoshlarni rag‘batlantirish, motivatsiya berish va ularning fuqarolik pozitsiyasini shakllantirishda samarali vosita sifatida xizmat qiladi.

Media ilovalarining takomillashuvi, texnologiyalar yordamida foydalanuvchilarga yangiliklar, kontent va axborotlarni samarali, shaxsiylashtirilgan va interaktiv tarzda taqdim etishga imkon yaratadi.

ISSN 3030-3907

Bundan tashqari, yoshlarning ijtimoiy faolligini rivojlantirishda raqamli media texnologiyalaridan kompleks va maqsadli foydalanish zarur. Kelgusida esa bu jarayonni tizimlashtirish, yondashuvlarni shaxsga yo‘naltirilgan tarzda takomillashtirish hamda texnologik innovatsiyalarni faol tatbiq etish dolzarb vazifa sifatida qolmoqda.

Yoshlar axborot olish, muloqot qilish va o‘z nuqtai nazarini bildirish uchun raqamli muhitdan faol foydalanmoqda. Shu sababli raqamli media vositalar yoshlarni ijtimoiy jarayonlarga jalb etishda samarali platforma bo‘lib xizmat qiladi. Ayniqsa, interaktiv muloqot, gamifikatsiya, qisqa multimedia kontentlar va onlayn fikr almashish imkoniyatlari yoshlarning qiziqishi va ishtirokini kuchaytiradi.

Umuman olganda, yoshlarning ijtimoiy faolligini rivojlantirishda raqamli media texnologiyalarining o‘rni tobora ortib bormoqda. Bu texnologiyalardan kompleks, maqsadli va pedagogik yondashuv asosida foydalanish yoshlar ongida fuqarolik mas’uliyatini shakllantirish, ijtimoiy jarayonlarga daxldorlik hissini mustahkamlash hamda ularning tashabbuskorligini oshirishda yangi imkoniyatlar yaratadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Karimov I.A. Yuksak ma’naviyat — yengilmas kuch. – T.: Ma’naviyat, 2008. – 168 b.
2. Rasulova N.A. Yoshlarning ijtimoiy faolligini shakllantirishning pedagogik asoslari. – T.: TDPU, 2021. – 210 b.
3. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining qarori. “2022–2026 yillarda Yoshlarga oid davlat siyosatini yanada rivojlantirish strategiyasi”. – 2022-yil 18-oktabr, PQ–4082-son.
4. Bobojonov B.B. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining ijtimoiy hayotdagi o‘rni. – T.: Iqtisodiyot, 2020. – 184 b.
5. Toirov A., Xudoyberganov A. Raqamli texnologiyalar va ijtimoiy institutlar // Axborot jamiyati. – 2022. – №2. – B. 34–39.
6. Castells M. The Rise of the Network Society. – Oxford: Wiley-Blackwell, 2010. – 597 p.
7. Boyd D. It’s Complicated: The Social Lives of Networked Teens. – New Haven: Yale University Press, 2014. – 296 p.
8. UNDP Uzbekistan. Digitalization and Youth Engagement in Uzbekistan. – T.: BMT Rivojlanish Dasturi, 2022. – 38 b.

ISSN 3030-3907